

СТАНОВИЩЕ

от доц. Камелия Костадинова Богданова, дм
МУ-София, ФОЗ „Проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“

Външен член на научно жури, съгласно заповед Р-4494/06.08.2026 г.

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Професионално направление: 7.4. Обществено здраве

Докторска програма: „Управление на здравните грижи“

Автор: Златина Иванова Николова-Ранчева

Форма на докторантурата: Самостоятелна подготовка

Катедра: „Акушерски грижи“

Тема: „Медико-социални аспекти и очаквани ефекти от цезаровото сечение по желание“

Научни ръководители: доц. д-р Николета Парахулева-Рогачева, дм и доц. Милена Сандева, дм

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Предложеният комплект документи и материали е подготвен и представен в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и в съответствие с Чл.70 (1) от I Раздел – Придобиване на ОНС „Доктор“ и „Доктор на науките“ в МУ-Пловдив от Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Пловдив.

Златина Николова-Ранчева е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка към катедра „Акушерски грижи“ при ФОЗ на МУ-Пловдив. Дисертационният труд е предварително обсъден на разширен Катедрен съвет/протокол № 7/24.06.2026 г., и приет на Факултетен съвет с протокол №8/14.07.2026 г.

2. Кратки биографични данни

Златина Николова-Ранчева завършва специалност „Акушерка“ през 2010 г. в Медицински университет – Пловдив. През 2012 г. придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Управление на здравните грижи“ в същия университет. През 2014 г. придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Превантивна педагогика“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Докторантката е придобила специалност „Болнична хигиена, превенция и контрол на инфекциите“.

3. Актуалност на тематиката

Цезаровото сечение е една от най-често извършваните оперативни интервенции в съвременната акушерска практика и жизненоважен метод за родораз-

решение при определени медицински състояния. Наред с това през последните десетилетия се наблюдава трайно нарастване на честотата на оперативните раждания в световен мащаб, което превръща проблема в значим медицински и обществен-здравен въпрос.

Особено актуален аспект е цезаровото сечение по желание на майката при липса на медицински показания. То поставя въпроси, свързани с безопасността на майката и новороденото, автономията на жената, информираното вземане на решение и ролята на медицинските специалисти. Проблемът има и значимо медико-социално измерение, свързано с използването на здравни ресурси, разходите за медицински грижи и възможните краткосрочни и дългосрочни последици за жената, новороденото и семейството. Особено значение има кумулативният ефект на повторните цезарови сечения и свързаният с тях риск от акушерски и следродилни усложнения.

4. Познаване на проблема

Авторът демонстрира задълбочено и систематизирано познаване на проблемите, свързани с цезаровото сечение и неговото приложение като метод на родоразрешение, като ги разглежда в контекста на медицинските, психологическите, социалните и етичните аспекти. Анализирани са факторите, свързани с нарастващата честота на цезаровото сечение, включително медицинските показания, личните нагласи и очаквания на жената, страхът от раждането, предходният негативен опит и влиянието на социалната среда и медицинските специалисти. Задълбочено е разгледан проблемът за цезаровото сечение по желание на майката при липса на медицински показания, като са представени ползите и възможните краткосрочни и дългосрочни рискове за майката и новороденото. Аргументирано е значението на информирания избор и автономията на жената, както и необходимостта от балансиран подход между индивидуалното право на избор, медицинската безопасност и рационалното използване на здравните ресурси. По този начин авторът очертава комплексния медико-социален характер на изследвания проблем и необходимостта от неговото задълбочено проучване.

5. Методика на изследването

Целта на настоящия дисертационния труд е насочена към проучване и анализ на медико-социалните фактори и очакваните ефекти от цезаровото сечение по желание на майката. Поставените задачи са логически обосновани и съответстват на целта на изследването. Материалът и методите са адекватно подбрани спрямо предмета и обекта на проучването. Изследването е с комбиниран ретроспективен епидемиологичен и медико-социален характер и е реализирано в два етапа, като са използвани документален, анкетен метод и полуструктурирано интервю. Във втория етап е приложен дизайн тип „случай–контрола“ с 210 пациентки след цезарово сечение и 210 пациентки след вагинално раждане.

Приложени са подходящи статистически методи за анализ на получените данни, което осигурява необходимата достоверност и обоснованост на резултатите.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е структуриран логично и последователно и включва литературен обзор, цел, задачи и хипотеза, материали и методи, резултати и обсъждане, изводи, заключения, препоръки, приноси, библиография и приложения. Литературният обзор обхваща актуални научни източници и представя основните теоретични и практически аспекти на изследвания проблем.

Резултатите са представени систематизирано чрез таблици и графики и са насочени към анализ на медико-социалните фактори, свързани с цезаровото сечение по желание, както и на нагласите, страховете и преживяванията на жените при различните начини на родоразрешение. Чрез сравнителен анализ на групите са изследвани факторите, влияещи върху избора на начин на раждане, както и оценката на болката и състоянието на новородените. Обсъждането е аргументирано и обвързано с поставените цел и задачи. Приносите имат научно-приложно значение. Получените резултати разширяват познанията относно медико-социалните фактори и нагласите, свързани с избора на цезарово сечение по желание. Формулираните препоръки имат практическа насоченост и са приложими при акушерското консултиране и индивидуализирания подход към бременните.

Изводите и заключенията са логически обосновани и произтичат от получените резултати. Формулираните препоръки са насочени към практическото приложение на резултатите и към усъвършенстване на подходите за решаване на изследвания проблем.

7. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторант Златина Николова-Ранчева представя три научни публикации, две от които са публикувани в списания, реферирани и индексирани в международни научни бази данни, а третата – в списание, индексирано в Scopus и Web of Science. В две от публикациите докторантката е първи автор, което свидетелства за нейното активно участие в научноизследователската работа. Представените публикации отговарят на изискванията на Медицински университет – Пловдив за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и са тематично свързани с дисертационния труд, като отразяват основни резултати от проведеното изследване.

Докторантката има съществен личен принос във всички основни етапи на научноизследователския процес – планирането и организацията на проучването, събирането и анализа на данните, интерпретацията на резултатите и подготовката на научните публикации. Нейният принос е съществен за разработване-

то на методологията, провеждането на изследванията, анализа на получените резултати и формулирането на научните изводи.

8. Автореферат

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията на МУ-Пловдив и адекватно отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд. Съдържанието е ясно структурирано, логично и последователно представя целите, методологията, резултатите и изводите от изследването, както и научните приноси на докторантката.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд „Медико-социални аспекти и очаквани ефекти от цезаровото сечение по желание“ на докторант Златина Николова-Ранчева отговаря на критериите за завършен дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Разработката има ясно формулирани цел и задачи, адекватно подбрана методика, задълбочен анализ и дискусия на получените резултати, както и научни и научно-приложни приноси. Дисертацията е актуална и разглежда значими медико-социални аспекти, свързани с избора на цезарово сечение по желание, факторите, влияещи върху начина на родоразрешение, и нагласите и факторите, свързани с избора на начин на раждане. Получените резултати имат практическа значимост за акушерската практика и индивидуализирания подход при консултиране на бременните.

Считам, че дисертационният труд напълно отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Пловдив. Въз основа на гореизложеното, давам своята положителна оценка и предлагам на почитаемото Научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Златина Николова-Ранчева в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт: Професионално направление: 7.4 Обществено здраве, Докторска програма: „Управление на здравните грижи“.

29.09.2026 г.

Изготвил становището:

доц. К. Богданова, дм

Заличено на основание
Чл.5 §1, 6. "В" Регламент (ЕС)2016/679